

عنوان مقاله:

ارزیابی تاثیر اجرای طرح صیانت از جنگل های زاگرس بر برخی ویژگی های خاک

محل انتشار:

فصلنامه مدیریت خاک و تولید پایدار، دوره 13، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

محمد اکبری - کارشناس ارشد حاصلخیزی و زیست فناوری خاک، گروه علوم و مهندسی خاک، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

علی بهشتی آل آقا - گروه، علوم و مهندسی خاک، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

مرتضی پوررضا - استادیار، گروه مهندسی منابع طبیعی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

فاطمه رخس - دستیار تحقیق، گروه علوم خاک، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: جنگل های زاگرس در تامین منابع آب زیرزمینی، تهویه مطبوع، حفاظت از خاک و جلوگیری از فرسایش و تامین زیستگاه حیات وحش نقش اساسی دارند. امروزه زیست بوم این جنگل ها بر اثر بهره برداری غیر اصولی و تخریب کاملا شکننده شده است. این پژوهش در مناطقی از جنگل زاگرس در استان کرمانشاه که تحت اجرای طرح صیانت از جنگل شامل تپه گله و سرخک در شهرستان اسلام آباد و قشلاق در شهرستان روانسر بودند، انجام شد. هدف اصلی این پژوهش، ارزیابی اجرای طرح حفاظت از جنگل بر ویژگی های خاک بود. مواد و روش ها: برای این منظور نمونه های خاک مرکب به روش تصادفی - سیستماتیک از منطقه مذکور و نیز منطقه شاهد مربوطه آن ها جمع آوری و ویژگی های فیزیکی، شیمیایی و زیستی اندازه گیری شدند. ویژگی های خاک در مناطق تپه گله، سرخک و شاهد به روش تجزیه واریانس یک طرفه و ویژگی های خاک قشلاق به روش آزمون T بررسی شدند. نمونه های خاک برداشت شده از جنگل در محیط آزمایشگاه هوا خشک و از الک ۲ میلی متری عبور داده شدند. سپس ویژگی های فیزیکی و شیمیایی (EC، pH، چگالی ظاهری و کربن آلی) آن ها اندازه گیری شد. برای اندازه گیری ویژگی های زیستی نمونه برداری خاک با لوازم استریل انجام شد. نمونه ها به آزمایشگاه منتقل و در یخچال (در دمای ۴ درجه سلسیوس) تا زمان انجام آزمایش های زیستی (تنفس خاک، کربن زیست توده میکروبی و ضریب متابولیسی) نگهداری شد. یافته ها: نتایج نشان داد که تغییرات آماری معنی داری در EC و pH خاک در تمامی مناطق مورد مطالعه مشاهده نشد. مقدار کربن آلی در سرخک به طور معنی داری بیشتر بود. از میان ویژگی های زیستی اندازه گیری شده خاک، اختلاف معنی داری در تنفس خاک در تمام مناطق مورد مطالعه مشاهده نشد. با این حال، کربن زیست توده میکروبی و ضریب متابولیسی خاک در سرخک به طور معنی داری بیشتر از شاهد و تپه گله بود. نتیجه گیری: یافته های این پژوهش نشان داد که طرح حفاظت از جنگل اگر به صورت شایسته و کامل در عرصه اجرا و پیاده شود (منطقه سرخک) خواهد توانست برخی از شاخص های کیفیت خاک را احیا نماید و امید آن می رود که باگذشت زمان و رعایت روش های مدیریت حفاظت از جنگل، فرآیند احیای خاک در این اراضی جنگلی تحقق یابد. در بین شاخص های مورد بررسی کربن آلی خاک و کربن زیست توده میکروبی، از جمله شاخص هایی بودند که به خوبی نسبت به اعمال درست و کامل طرح حفاظت از جنگل پاسخ داده و شاهد ارتقای این پارامترها در اراضی تحت مدیریت بودیم. این موضوع تایید می کند که برای پایش چگونگی تاثیر مدیریت های اراضی، شاخص های زیستی کیفیت خاک از حساسیت بیشتری برخوردار بوده و سریع تر به این تغییرات پاسخ می دهند.

کلیمات کلیدی:

قرای دام، حفاظت خاک، کربن آلی، فرسایش خاک، قرق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1756001>

